

SPIS TREŚCI:

- I. WSTĘP**
- II. DIAGNOZA ZAGROŻEŃ**
- III. CEL I ZADANIA SZKOLNEJ PROFILAKTYKI**
- IV. PLAN REALIZACJI DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH**

I. WSTĘP

WYCHOWANIE A PROFILAKTYKA W SZKOLE

Działalność edukacyjna naszej szkoły określana jest przez zestaw programów nauczania, program wychowawczy i program profilaktyki dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb środowiska.

Program wychowawczy stwarza uczniowi możliwości rozwoju osobowości. Celem programu jest wspomaganie uczniów w rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie dojrzałości fizycznej, psychicznej, społecznej, duchowej, którego ideałem jest model absolwenta szkoły.

W programie profilaktycznym szkoła wspiera ucznia w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu. Ogranicza i likwiduje czynniki niekorzystne dla życia i zdrowia dziecka. Działania profilaktyczne stanowią część działań wychowawczych.

Program profilaktyki szkoły powstał na podstawie analizy:

- środowiskowej diagnozy stanu i potrzeb;
- wyników ewaluacji wewnętrznej;
- wyników kontroli zewnętrznych odpowiednich organów;
- analizy aktów prawnych;
- analizy programu wychowawczego;

Nasz program opiera się głównie na profilaktyce pierwszorzędowej, która skierowana jest do grupy niskiego ryzyka (uczniowie niepodejmujący zachowań ryzykownych, przed inicjacją). Głównym jej celem jest opóźnienie wieku inicjacji zachowań ryzykownych.

Podstawa prawna:

Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów przedszkola oraz publicznych szkół - Dz.U. nr 10, poz. 96.

Ponadto podstawę prawną dla podejmowania działań profilaktycznych stanowią treści zawarte w innych aktach prawnych:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109),
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535),

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 198),
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996 r. Nr 10, poz. 55).

II. DIAGNOZA ZAGROŻEŃ

Przystępując do opracowania programu profilaktycznego, dokonano wstępnego rozpoznania problemów wychowawczych szkoły.

Dostrzeganie problemów wychowawczych w szkole wymaga zauważania ich nie tylko przez nauczycieli, pracowników administracji, ale także przez samych uczniów i ich rodziców. Wówczas zestawienie pojawiających się problemów pozwala ujrzeć je w szerszym kontekście, nie tylko jako problem szkoły czy ucznia, ale całego środowiska, w którym uczeń żyje i wychowuje się.

W związku z powyższym, określając problemy wychowawcze występujące w szkole, zasięgnięto opinii nauczycieli, wychowawców, uczniów i rodziców. Korzystaliśmy z różnych form współpracy ze środowiskiem tj.: rozmowy, wywiady, zebrania z rodzicami, ankiety, obserwacje, lekcje dydaktyczno-wychowawcze, analiza dokumentacji, wyniki prowadzonych kontroli itp. Z analizy sytuacji wychowawczej szkoły opartej na:

- rozpoznaniu środowiska rodzinnego uczniów,
- rozpoznaniu potrzeb uczniów w zakresie opiekuńczo-wychowawczym, a także psychologiczno-pedagogicznym,
- pojawiających się problemach wychowawczych występujących w szkole i poza nią,

wynika, że najczęściej występującymi problemami w szkole są:

- problem przemocy fizycznej (drobne bójkі, zaczepki, zastraszanie, częste konflikty między uczniami);
- problem agresji słownej (używanie wulgaryzmów, wyzwisk);
- trudności w zdyscyplinowaniu uczniów podczas lekcji;

Ponadto pojawiają się w szkole:

- problemy zdrowotne i materialne,
- brak zainteresowania nauką.

Zdarza się, że zachowania te współwystępują ze sobą. Wyniki kontroli oraz ewaluacji wewnętrznej prowadzonej w szkole wskazują jeszcze jeden problem, jakim jest zapewnienie uczniom poczucia bezpieczeństwa w szkole.

Aby chronić ucznia przed zagrożeniami i zapobiegać jego negatywnym zachowaniom, należy poznać przede wszystkim motywy tych zachowań. Poczynione obserwacje wskazują, że przyczyną niepokojących zachowań dzieci są najczęściej:

- problemy w rodzinie,
- negatywne wzorce w mediach,

- chęć zwrócenia na siebie uwagi, znalezienia miejsca w grupie,
- odreagowanie emocji,
- brak umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, uległość wobec presji grupy, rówieśników,
- bezkarność,
- brak reakcji ze strony dorosłych,
- nuda,
- problemy zdrowotne dzieci.

W swoich działaniach profilaktycznych szkoła stara się wykorzystywać czynniki, które chronią uczniów przed zachowaniami problemowymi:

- więź z rodzicami,
- opieka dorosłych,
- zainteresowania uczniów,
- pozytywny stosunek do szkoły,
- podejmowanie aktywności (sport, nauka, twórczość),
- ciekawość poznawcza,
- radzenie sobie z emocjami,
- wsparcie w trudnych sytuacjach u dorosłych,
- pozytywna grupa rówieśnicza.

III. CEL I ZADANIA SZKOLNEJ PROFILAKTYKI

Nadrzędnym celem profilaktyki szkoły podstawowej jest chronienie ucznia przed zagrożeniami na każdym poziomie jego rozwoju. Ponadto należy rozwijać u ucznia umiejętności nawiązywania kontaktów, usprawniać relacje interpersonalne, stwarzać uczniowi sytuacje podnoszące jego poczucie wartości, nakłaniać do pracy nad sobą, wskazywać pozytywne wzorce.

Biorąc pod uwagę wyniki diagnozy zagrożeń, motywy negatywnych zachowań uczniów, a także czynniki sprzyjające tworzeniu dobrej sytuacji wychowawczej szkoły, należy przyjąć następujące kierunki działań profilaktycznych:

1. Promowanie zdrowego stylu życia - przeciwdziałanie paleniu, picciu, odurzaniu się;
2. Zapobieganie niepowodzeniom szkolnym;
3. Zapobieganie przemocy i agresji;
4. Dbanie o bezpieczeństwo uczniów w szkole i poza nią;
5. Niesienie pomocy uczniom z rodzin problemowych i będących w trudnej sytuacji materialnej.

Nowoczesne podejście do problemu profilaktyki w szkole wymaga zastosowania następujących strategii profilaktycznych przy realizacji programu profilaktyki w szkole:

1. *Strategie informacyjne*, których celem jest dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych
2. *Strategie edukacyjne*, które pomagają w rozwoju ważnych umiejętności życiowych (np.

podejmowania właściwych decyzji, radzenia sobie ze stresem i lękiem, opierania się naciskom otoczenia, rozwiązywania konfliktów)

3. *Strategie alternatyw*, polegające na stwarzaniu możliwości realizowania ważnych potrzeb psychicznych poprzez pozytywną działalność (np. sport, działalność artystyczną czy społeczną)

4. *Strategie interwencyjne* pomagające dokonać identyfikacji i rozwiązania problemów, a także wskazujące drogę udzielania wsparcia w sytuacjach kryzysowych.

5. *Strategie zmian przepisów*, które realizuje się poprzez wprowadzenie regulaminów, procedur oraz indywidualnych kontraktów, dostarczających informacji o możliwości pomocy w sytuacji, gdy uczniowie podejmują zachowania dysfunkcyjne.

IV. PLAN REALIZACJI DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

PROMOWANIE ZDROWEGO STYLU ŻYCIA - PRZECIWDZIAŁANIE PALENIU, PICIU, ODURZANIU SIĘ

Planowane działania	Klasa, grupa wiekowa	Osoby odpowiedzialne
Prowadzenie zajęć w ramach profilaktyki zdrowotnej: zdrowy styl życia, higiena osobista, prawidłowe odżywianie, problemy wieku dojrzewania.	Zgodnie z treściami podstawy programowej	nauczyciele przedmiotu, pielęgniarka
Konkursy plastyczne w ramach zajęć świetlicowych.	dzieci świetlicowe	wychowawcy świetlicy
Realizacja programów profilaktycznych.	IV -VI	pedagog
Jak chronić dziecko przed nałogami ? - prelekcja dla rodziców.	IV-VI	wychowawcy klas
Zorganizowanie zajęć pozalekcyjnych promujących zdrowy styl życia (SKS, rajdy, itp.)	chętni uczniowie	wychowawcy świetlicy, nauczyciele w-fu, nauczyciele
Udział uczniów w konkursach wiedzy, plastycznych.	uczniowie zainteresowani	nauczyciel plastyki

ZAPOBIEGANIE NIEPOWODZENIOM SZKOLNYM

Planowane działania	Klasa, grupa wiekowa	Osoby odpowiedzialne
Diagnoza uczniów z problemami w nauce – przyczyny.	I-III	pedagog
Rozeznanie uczniów dyslektycznych (rodzaje	IV-VI	pedagog, nauczyciele

dysleksji, formy pomocy, z której uczeń korzysta).		przedmiotów
Wzbogacanie wiedzy nauczycieli, rodziców na temat niepowodzeń szkolnych (gromadzenie literatury przedmiotu).	I-III	wychowawcy klas, pedagog
Organizowanie zajęć wyrównawczych, terapii pedagogicznej, logopedii.	I-III	dyrektor szkoły
Pomoc uczniom w świetlicy w odrabianiu prac domowych.	I-III	wychowawcy świetlicy
Wczesna diagnoza ucznia - kierowanie do poradni psychologiczno-pedagogicznej.	I-III	wychowawcy klas, pedagog
Kontrola obowiązku szkolnego.	I-VI	wychowawcy klas, pedagog
Indywidualne podejście i ocenianie ucznia z zaburzeniami w nauce.	I-VI	nauczyciele przedmiotów, wychowawcy klas

ZAPOBIEGANIE PRZEMOCY I AGRESJI

Planowane działania	Klasa, grupa wiekowa	Osoby odpowiedzialne
Zorganizowanie spotkań, pogadań dla dzieci na temat przyczyn i skutków agresji.	IV (inne w razie potrzeby)	pedagog
Zajęcia warsztatowe dot.: nazywania i wyrażania uczuć, radzenia sobie ze stresem, sposobów rozwiązywania konfliktów.	II VI (inne w razie potrzeby)	wychowawcy klas
Wprowadzenie podczas zajęć lekcyjnych elementów ćwiczeń i muzyki relaksacyjnej.	według potrzeb	nauczyciele przedmiotu
Dostrzeganie pozytywnych i negatywnych zachowań uczniów. Stosowanie procedur oceny zachowania.	I-VI	wszyscy nauczyciele
Wskazywanie uczniom możliwości i formy pomocy, udzielanie wsparcia.	I-VI	wszyscy nauczyciele

DBANIE O BEZPIECZEŃSTWO DZIECI W SZKOLE I POZA NIĄ

Planowane działania	Klasa, grupa wiekowa	Osoby odpowiedzialne
Zapoznanie uczniów z okolicą szkoły- wycieczki.	I	wychowawcy klas
Zapoznanie uczniów z przepisami i zasadami ruchu drogowego: zajęcia praktyczne, zajęcia na motodromie.	I-III V	wychowawcy klas
Informowanie uczniów o zasadach bezpiecznego zachowania się w szkole i poza nią.	I-VI	wychowawcy klas, nauczyciele w-fu, n-le techniki,

Program profilaktyki Szkoły Podstawowej nr 35 im. Mariana Piechała w Łodzi

		pedagog
Udział w projektach, programach i akcjach profilaktycznych np. <i>Szkoła bez przemocy</i> .	I-VI	pedagog, n-le przyrody
Zajęcia warsztatowe na temat bezpiecznych i niebezpiecznych zachowań się w szkole wg scenariusza.	I-VI	wychowawcy klas
Zapoznanie uczniów i wdrażanie do przestrzegania regulaminów szkolnych.	I-VI	wszyscy nauczyciele

POMOC UCZNIOM Z RODZIN PROBLEMOWYCH I W TRUDNEJ SYTUACJI MATERIALNEJ

Planowane działania	Klasa, grupa wiekowa	Osoby odpowiedzialne
Niesienie pomocy uczniom wymagającym dożywiania oraz wsparcia finansowego.	według potrzeb klasy	wychowawcy klas, pedagog
Udział w akcji <i>Banku Żywności</i> , współpraca z organizacjami pozarządowymi, parafią.	według potrzeb klasy	samorząd uczniowski, rada rodziców, pedagog, katecheci
Zorganizowanie kiermaszu podręczników używanych i umożliwienie tańszego ich zakupu.	IV-VI	samorząd uczniowski, rada rodziców, pedagog
Pomoc rodzicom w zorganizowaniu i otrzymaniu dotacji lub refundacji wypoczynku dla dzieci.	I-VI	pedagog
Wspieranie ucznia i rodziny, wskazywanie instytucji niosących pomoc rodzinie.	według potrzeb klasy	pedagog
Wnikliwe rozpoznawanie sytuacji rodzinnej ucznia, kierowanie spraw do sądu.	według potrzeb klasy	pedagog